

Kowalczyk, Tadeusz

Perspektywiczny rozwój województwa płockiego w aspekcie ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego do roku 1990

Notatki Płockie 22/3-91, 3-11

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Perspektywiczny rozwój województwa płockiego w aspekcie ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego do roku 1990

W 1975 r. po przeprowadzonej reformie administracji nowo utworzone Biuro Planowania Przestrzennego w Wojewódzkiej Dyrekcji Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich w Płocku przystąpiło do opracowania przestrzennego zagospodarowania województwa.

Po półtorarocznej pracy powstało dzieło planistyczne obejmujące obszary o różnicowanych warunkach naturalnych, różnym rozwoju gospodarczym i funkcjach oraz podlegające różnorodnej presji urbanizacji (obszar województwa złożony jest z 5 dawnych powiatów, które położone były w granicach dwóch województw). Plan przestrzennego zagospodarowania województwa stanowi dokument zatwierdzony Uchwałą Nr V/23/77 na Sesji Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku w dniu 22 marca 1977 r. jest obecnie dla organów administracji narzędziem sterowania procesami rozwoju przestrzennego województwa.

Niniejszy artykuł stanowi próbę podania podstawowych informacji dotyczących perspektywicznego rozwoju województwa a więc przyjętych funkcji rozwojowych województwa i ich przestrzennego rozmieszczenia, struktury sieci osadniczej oraz urodzących funkcji rozwijanych w jednostkach osadniczych, jak również rozwój infrastruktury technicznej o znaczeniu krajowym i wojewódzkim (koleje, drogi, zbiorniki i ujęcia wodne i inne).

Autor artykułu jest generalnym projektantem planu przestrzennego zagospodarowania województwa. Temat ten referował na spotkaniu naukowym w Towarzystwie Naukowym Płockim w dniu 21 kwietnia 1977 r. REDAKCJA

Ogólne dane o województwie

Województwo płockie położone jest centralnie w kraju i skrajnie w makroregionie środkowym w strefie „nakładania się” oddziaływania dwu wielkich aglomeracji warszawskiej i łódzkiej (mapka nr 1). Takie usytuowanie województwa ma zasadnicze znaczenie dla budowy racjonalnych powiązań społeczno-gospodarczych województwa płockiego z tymi aglomeracjami i tą drogą dynamizowania jego rozwoju.

Województwo płockie stanowi kompozycję przestrzenną obszarów o różnorodnych cechach przyrodniczych i ekonomicznych. Południowa część województwa, to zasobna w surowce mineralne i kopaliny użyteczne, pokryta kompleksami dobrych gleb ziemia kutnowsko-łęczycka. Występują tutaj:

- ruda żelaza — dwa rodzaje rud (syderyty ilaste i syderyty muszlowe). Oba rodzaje rud występują w rejonie Łęczycy.
- sól kamienna — o zasobach liczących się w skali kraju (rejon Łaniań).
- skały wapienne — przydatne dla przemysłu wapiennego, hutniczego i chemicznego oraz przemysłu cementowego. Rejonem występowania jest wieś Ktery.

Cały obszar znajdujący się między ziemią kutnowsko-łęczycką na południu, a Wisłą na pół-

nocy to Pojezierze Gostynińskie, którego głównym bogactwem są zespoły pięknych i czystych jezior, zwarte i duże kompleksy leśne oraz urozmaicona rzeźba terenu. Jest to zarazem główny obszar występowania kruszyw naturalnych.

Pozostała część województwa to obszar o typowych cechach rolniczej przestrzeni produkcyjnej o dobrych glebach, a równocześnie pozbawionych surowców mineralnych. Znaczna część terenu (północno-wschodnia) posiada niekorzystne warunki hydrologiczne, charakteryzujące się deficytem wód podziemnych.

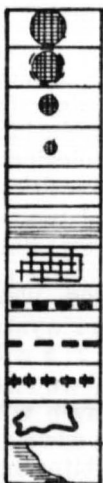
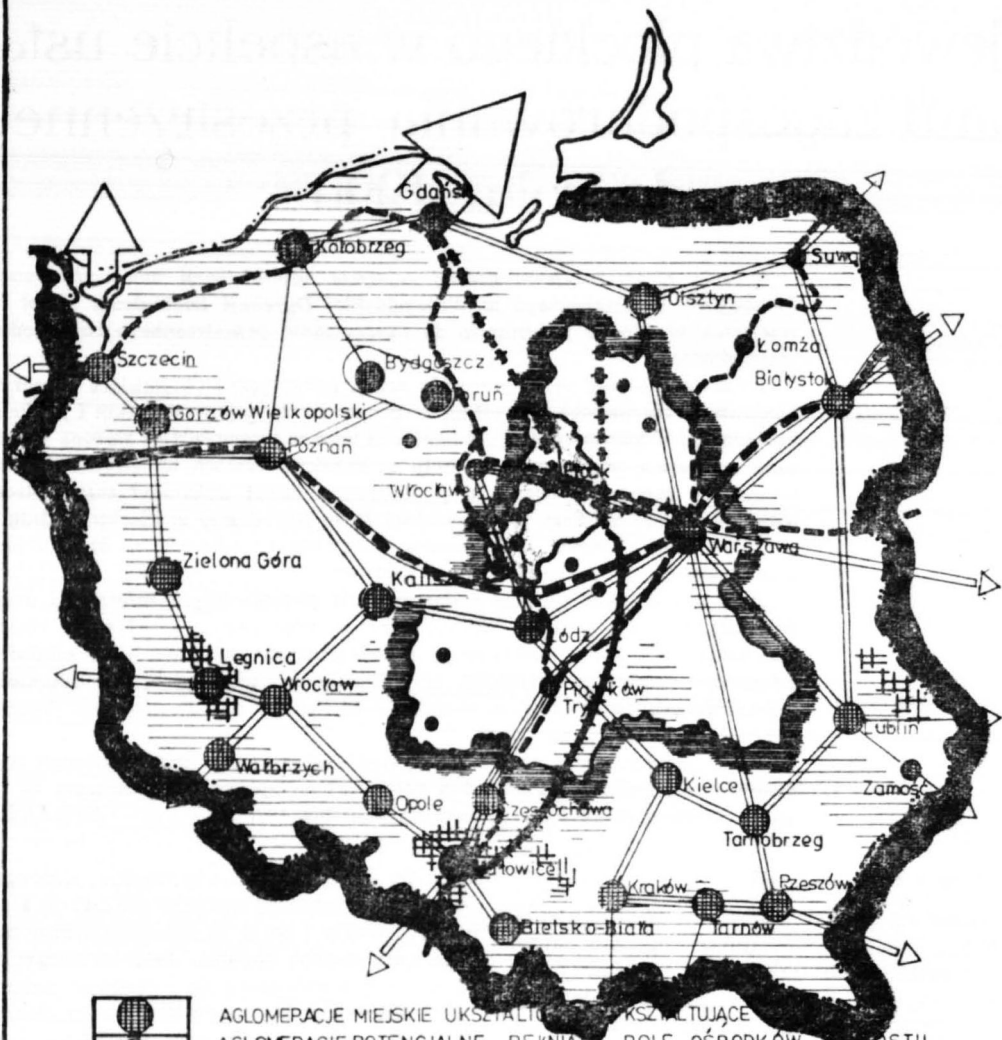
Powierzchnia województwa wynosi 5113,6 km², co stanowi 1,6% powierzchni kraju. Użytki rolne zajmują 78% ogólnego areалу gruntów, przy średniej krajowej 62%. Wskaźnik lesistości jest najniższy w kraju i wynosi 11,8% wobec 18,7% w makroregionie i 27% w kraju.

W skali makroregionu województwo płockie należy do średnio zasobnych w surowce mineralne, natomiast o dużym udziale w areale użytków rolnych gleb o wybitnych walorach produkcyjnych dla rolnictwa (56% areálu makroregionu tej klasy gruntów).

Administracyjnie województwo płockie podzielone jest na 50 jednostek, — 41 gmin, 3 miasta gminy, 6 miast.

Zaludnienie wynosi 481, 2 tys. osób, co stanowi 1,4% ludności kraju. Gęstość zaludnienia

WOJEWÓDZTWO PŁOCKIE NA TLE KRAJU.

- AGLOMERACJE MIEJSKIE UKSZTAŁCONE I UKSZTAŁTUJĄCE
- AGLOMERACJE POTENCJALNE PEŁNIĄCE POLE OŚRODKÓW WZROSTU O ZNACZENIU KRAJOWYM
- OŚRODKI WZROSTU O ZNACZENIU KRAJOWYM
- OŚRODKI WZROSTU O ZNACZENIU REGIONALNYM
- POWIĄZANIA CIĄGAMI INFRASTRUKTURY TECHNICZNO-EKONOMICZNEJ
- LINII ZRÓŻNICOWANIE ZDOLNOŚCI USŁUGOWEJ
- OBSZARY TURYSTYCZNO-WYPOCZYNKOWE
- GŁÓWNE ŹRÓDŁA SUROWCÓW
- AUTOSTRADY
- MAGISTRALNE DROGOWE
- MAGISTRALNE KOLEJOWE
- GRANICE WOJEWÓDZTWA
- GRANICE MAKROREGIONU ŚRODKOWEGO

— 94 os./km² wobec średniej makroregionu — 155 oraz krajowej 108 os./km². Gęstość zaludnienia na obszarze gmin wynosi tylko 62 os./km².

Stopień zurbanizowania województwa jest zdecydowanie niższy od makroregionu i kraju,

gdź wynosi 38,1% wobec 63% dla makroregionu i 55% dla kraju. W miastach zamieszkuje 188,4 tys. osób, z tej liczby blisko połowa, bo 90.153 osób mieszka w Płocku.

Województwo płockie odznacza się posiada-

niem miast o małej liczbie ludności, bowiem na 9 (w tym 3 miasta-gminy) — 7 jest z liczbą poniżej 15 tys. mieszkańców. Geograficzne rozmieszczenie miast jest dość równomierne i zabezpiecza obsługę województwa.

Na wiejską sieć osadniczą składa się 1082 wsi sołeckich, w tym 38 wsi gminnych.

Strukturę agrarną cechuje niski stopień uspołecznienia ziemi (7,2%) oraz znaczne rozdrobnienie gospodarstw chłopskich. Towarowość rolnictwa jest jednak zbliżona, a niekiedy wyższa od przeciętnej kraju.

Sieć komunikacyjna województwa charakteryzuje się ubogą siecią linii kolejowych (299 km linii eksploatowanych, w tym 46 km zelektryfikowanych), brakiem dogodnych połączeń tych linii z innymi obszarami kraju, a szczególnie na kierunku Płock — Warszawa oraz niedostateczną siecią dróg publicznych. Województwo posiada 2961 km (stan z dnia 31.12.1975 r.) dróg o nawierzchni twardej, co daje gęstość 57,9 km²/100 km² (wskaźnik dla kraju 127,0), w tym dróg o nawierzchni ulepszonej 1684 km. Dróg o znaczeniu międzynarodowym jest ok. 300 km, a regionalnych 194 km.

Brak stałego mostu na Wiśle hamująco działa na rozwój Wyszogrodu i prawobrzeżnych terenów województwa, a brak drugiego mostu w Płocku stanowi „wąskie gardło” powiązań transportowych województwa na kierunku północ — południe, a szczególnie m. Płocka o dużej koncentracji przemysłu z południowym obszarem województwa i innymi regionami kraju.

W zakresie transportu rurociągowego, przemysł rafinerijny Płocka połączony jest odpowiednią siecią rurociągów do przesyłania ropy naftowej i do przesyłania produktów finalnych.

Transport wodny mimo istnienia stoczni i portu rzeczno-głazowego w Radziwiu, przy obecnym stanie spławności Wisły ma dla Płocka i województwa marginalne znaczenie.

W zakresie uzbrojenia miast województwa płockiego w infrastrukturę techniczną, a głównie w urządzenia zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków, istnieją poważne niedoinwestowania i zaniedbania, wynikające z dysproporcji, jakie w latach ubiegłych zarysowały się między intensywnym procesem urbanizacji i industrializacji a tworzeniem nieodzownej infrastruktury komunalnej.

Na 9 miast w województwie płockim oczyszczalnie ścieków mają tylko 4 miasta, z tym że mechaniczna oczyszczalnia ścieków w Kutnie z uwagi na 300% przeciążenia pracuje w zasadzie jako przepompownia.

Z wodociągów miejskich korzysta ok. 74% ludności miejskiej. Nie jest uporządkowana gospodarka ciepła w miastach woj. płockiego. Jedynie 3 miasta (Kutno, Sierpc, Łęczyca) posiadają zatwierdzoną koncepcję ucieplnienia.

Szczegółowa analiza poszczególnych miast województwa wykazała następującą sytuację w gospodarce ciepłej:

Płock — wg rozpoznania Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej deficyt ciepła nastąpi już po 1980 r.

Gostynin i Kutno — deficyt ciepła wystąpi po 1980 r.

Sierpc — brak ciepła dla miasta nastąpi natchmiast po oddaniu do eksploatacji słodowni.

Łęczyca, Krośnice — deficyt ciepła wystąpi już w 1978 r.

Gąbin — realizacja budownictwa mieszkaniowego po 1980 r. wiąże się z budową nowego źródła ciepła.

Preferencje i uwarunkowania rozwoju województwa

Dla podstawowych funkcji województwa istnieją następujące preferencje i uwarunkowania ekonomiczno-przestrzenne:

w zakresie przemysłu

- a) preferencje: — wykształcona funkcja w gospodarce narodowej,
— osiągnięty poziom rozwoju niektórych gałęzi,
— występujące tendencje do koncentracji przy zastosowaniu nowoczesnych technologii,
— kooperacja makroregionalna i krajowa,
— istniejące zasoby wysoko kwalifikowanej siły roboczej,
— zaplecze naukowo-badawcze w Płocku.
- b) uwarunkowania: — zakaz lokalizacji przemysłu wodochłonnego i o uciążliwych ściekach, za wyjątkiem przemysłu rolno-spożywczego, na obszarze całego województwa,
— zakaz lokalizowania w obszarze turystyczno-wypoczynkowym poza Płockiem, Gostyninem, Gąbinem, Sierpcem i Wyszogrodem — obiektów przemysłowych,
— występujący deficyt wód podziemnych w południowo-zachodniej i północno-wschodniej części województwa,
— małe zasoby surowców mineralnych (poza solą kamienną i skałami wapiennymi) przydatnych do rozwoju przemysłu bazującego na miejscowych surowcach.

w zakresie rolnictwa

- a) preferencje: — dobre warunki glebowe (gleb o najwyższych walorach produkcyjnych jest ponad 50% w skali województwa),
— istniejąca baza techniczna obsługi rolnictwa,
— sukcesywne wprowadzanie mechanizacji do prac polowych,
— zasoby siły roboczej.
- b) uwarunkowania: — niekorzystna struktura społeczno-gospodarcza rolnictwa tj. duże rozdrobnienie i małe uspołecznienie ziemi,
— braki w zakresie wyposażenia wsi w podstawową infrastrukturę,
— wysoki wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie tj. 33 os./100 ha użytków rolnych.

w zakresie turystyki i rekreacji

- a) preferencje: — bardzo korzystne warunki przyrodnicze,
— istniejąca i sukcesywnie uzupełniana sieć dróg kołowych,

— istniejąca i rozbudowywana baza noclegowa i gastronomiczna,

— wykształcone tradycje turystyczne.

b) uwarunkowania: — wykluczenie lokalizacji ośrodków wypoczynkowych na terenach zaslesionych,

— dostosowanie frekwencji rekreacyjnej do naturalnej pojemności terenu,

— priorytet dla wypoczynku świątecznego oraz dla ośrodków ogólnodostępnych,

— powiązanie sieci usług i baz zaplecza techniczno-gospodarczego wypoczynku z siedliskami ludności stałej,

— brak rozwiniętej sieci infrastruktury technicznej.

Zasady i kierunki przekształceń funkcjonalno-przestrzennych

Rozwój biologiczny ludności

Przyrost naturalny w województwie wynosi obecnie około 10‰ i podobnie, jak w kraju ma tendencję wzrastającą. W poszczególnych przedziałach czasowych będzie on kształtował się następująco: do roku 1980 przewiduje się przyrost naturalny rzędu 11‰, a w następnym dziesięcioleciu, tj. do 1990 r. zmniejszy się do 8,5‰. Licząc od 1975 r. do 1990 bezwzględny naturalny przyrost ludności szacuje się na około 73.000 osób.

Stan i struktura ludności w perspektywie (1990 r.) będą uwarunkowane przemieszczeniami ludności ze wsi do miast oraz wielkością migracji międzywojewódzkich.

Zakłada się, że województwo płockie w 1990 roku zamieszkiwać będzie 510.000 mieszkańców, z tego 253 000 osób stanowić będzie ludność miejską.

Odplyw ludności ze wsi do miast w okresie 1975—1990 określa się liczbą 40.000 osób. Migracje w tychże latach na zewnątrz województwa szacuje się na 35.000 osób.

Rozwój ludności z uwzględnieniem migracji przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	1975	1990	1990	saldo migracji 1975—1990
			1975	
Ogółem województwo	480,6	510,0	106	— 35
z tego:				
miasto	183,0	253,0	138	+ 70
wieś	297,6	257,0	86	— 40

Proces urbanizacji wpłynie na przekształcenie struktury zatrudnienia i źródeł utrzymania ludności. Przyjmuje się, że w okresie perspektywicznym udział ludności pozarolniczej wyniesie 70% ogółu mieszkańców.

Jedną z konsekwencji przewidywanego rozwoju województwa w okresie perspektywicznym będzie zmiana struktury zatrudnienia, polegająca na zmniejszeniu udziału zatrudnienia w sektorze I i II na rzecz wzrostu zatrudnienia w sferze szeroko pojętych usług — sektor III.

W związku z tym przewiduje się:

— obniżenie zatrudnienia w sektorze I z 52,5% w 1974 r. do 37,6% w 1990 r.,

— znaczny wzrost udziału zatrudnienia w sektorze III z 22,3% w 1974 r. do 30,6 w 1990 r.

W ogólnym bilansie zatrudnienia grupa pracowników dojeżdżających do miejskich, ośrodków pracy wynosiła w 1973 r. ok. 22.000 osób, tj. prawie 23% zatrudnionych w miastach. Przewiduje się, że saldo przyjazdów do pracy będzie w perspektywie kształtowało się na poziomie istniejącym.

Podstawowe funkcje

Stosownie do osiągniętego poziomu i charakteru zagospodarowania województwa płockiego oraz uwarunkowań jego dalszego rozwoju przyjmuje się dla województwa następujące funkcje: **funkcjami wiodącymi** inicjującymi dalszy rozwój województwa są na równi:

a) przemysł, rozwijający się w powiązaniu z zapleczem naukowo-badawczym,

b) wysoko intensywne i wysoko towarowe rolnictwo;

funkcją uzupełniającą jest turystyka i rekreacja bazująca na bardzo korzystnych walorach środowiska przyrodniczego;

funkcjami podporządkowanymi są w szerokim zakresie pojęte usługi.

Plan województwa, uwzględniając warunki rozwojowe, a także potrzeby gospodarki narodowej, zakłada harmonijne i komplementarne rozwijanie zarówno funkcji przemysłowych, jak i rolniczych.

Przemysł

Program rozwoju funkcji przemysłowych województwa opiera się na założeniu, iż zarówno przemysł petrochemiczny, jak i przemysł produkcji maszyn rolniczych należą do tych dziedzin wytwórczości, których szybki rozwój stanowi ważne ogniwo w ogólnokrajowych założeniach rozbudowy w perspektywie potencjału produkcyjnego.

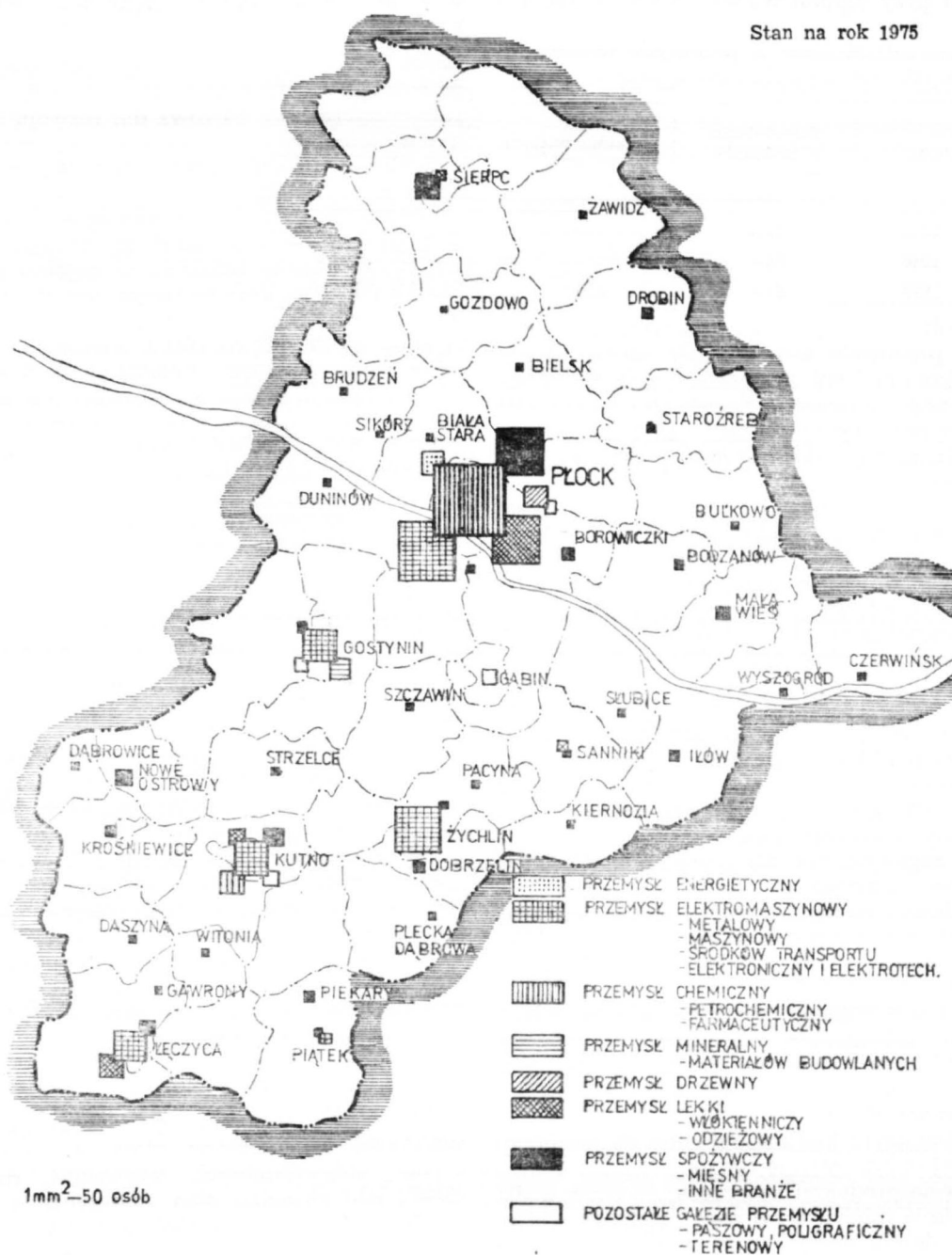
Istniejący już stopień zainwestowania, rozwinięte zaplecze badawczo-rozwojowe i koncentracja kadr wysoko kwalifikowanych specjalistów, predystynują Płock do spełnienia w perspektywie funkcji stolicy polskiej petrochemii o wiodącej roli w stosunku do innych tego typu zakładów w kraju (mapka nr 2). Plan zagospodarowania przestrzennego województwa ustala docelową wielkość przerabianej w MZRiP ropy naftowej na 14 mln ton w ciągu roku, przy jednoczesnym ukierunkowaniu dalszego rozwoju Kombinat na pogłębianie przerobu, oraz kompleksowe i racjonalne wykorzystanie surowca.

W oparciu o półprodukty MZRiP i krajowej bazy półproduktów pochodzenia petrochemicznego istnieją przesłanki do lokalizacji w perspektywie zakładów dalszego ich przetwórstwa, szczególnie — tworzyw sztucznych na terenie województwa płockiego i rozszerzenia kompleksu branżowo-terytorialnego opartego o przerób ropy naftowej.

Perspektywiczne zapotrzebowanie rolnictwa krajowego oraz zakładane rozszerzenie eksportu wyznaczają możliwości rozwojowe drugiego głównego kierunku specjalizacji przemysłu województwa płockiego — produkcji maszyn rol-

ROZMIESZCZENIE PRZEMYSŁU
W WOJEWÓDZTWIE PŁOCKIM

Stan na rok 1975

niczych. Ta dziedzina wytwórczości posiada trwale preferencje rozwojowe. Dodatkowym uzasadnieniem trwałego i szybkiego rozwoju produkcji maszyn rolniczych jest centralne położenie województwa wpływające na ekonomię dystrybucji na obszar całego kraju.

Lokalizacja Centralnych Magazynów „Agro-

my” stanowi przykład oddziaływania tego czynnika.

Trzecią z kolei gałęzią przemysłu, której rozwój stanowić będzie kłamię spinającą dwie podstawowe funkcje województwa, jest przemysł rolno-spożywczy. Osiągnięty już poziom produkcji rolnej w województwie płockim uzasadnia konieczność rozbudowy i modernizacji przemysłu rolno-spożywczego, którego rozwój

sprzyjać będzie lepszemu wykorzystaniu wybitnych walorów przyrodniczych rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa.

Generalną podstawą koncepcji rozwoju przemysłu jest założenie, że wzrost produkcji opierać się będzie na intensywnych czynnikach wzrostu przy stymulowanym wzroście zatrudnienia.

Ogólne zatrudnienie w przemyśle województwa kształtować się będzie następująco:

R o k	Zatrudnienie w przemyśle w tys. osób	Wskaźnik wzrostu do 1975
1975	49,0	100
1980	58,0	114
1990	63,0	129

Z ogólnego zakładanego przyrostu zatrudnienia w przemyśle województwa rządu 14 tys. osób, około 12,5 tys. przypadają będzie na ośrodki miejskie. Największa dynamika wzrostu charakteryzować będzie przemysł elektromaszynowy i chemiczny, głównie pion przemysłu kłucowego.

Plan przestrzennego zagospodarowania województwa płockiego ustala, iż rozwój przemysłu odbywać się będzie przede wszystkim w drodze nasilonych procesów rekonstrukcji techniczno-organizacyjnej w istniejących zakładach oraz w mniejszej skali w drodze budowy nowych zakładów przemysłowych.

R o l n i c t w o

Rozwój drugiej podstawowej funkcji województwa płockiego — produkcji żywności bazuje na dużym udziale w areale użytków rolnych (ponad 50%) gleb o najwyższych walorach produkcyjnych dla rolnictwa.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opierając się na ocenie warunków przyrodniczo-ekonomicznych i aktualnego stanu produkcji rolnej oraz możliwości dalszej jej intensyfikacji wyznacza 4 rejony produkcyjne: (mapka nr 3):

Rejon I — o intensywnym rozwoju produkcji rolnej dostosowanej do potrzeb żywnościowych większych miast województwa; obejmuje tereny stanowiące dla nich tzw. „pierścienie żywieniowe”.

Dominującym kierunkiem rozwoju produkcji rolnej w tym rejonie będzie: w zakresie produkcji zwierzęcej — chów bydła i produkcja mleka, w zakresie produkcji roślinnej — dalsza specjalizacja w uprawie roślin przemysłowych oraz intensyfikacja produkcji warzyw i owoców.

Rejon II — obejmujący tereny o dobrych warunkach glebowych zezwalających na uprawę intensywnych odmian zbóż oraz roślin (np. buraka cukrowego).

Jest to rejon postulowany do koncentracji ferm hodowlanych bydła.

Rejon III — o glebach słabych i średnich oraz zróżnicowanej intensywności upraw, z przewa-

gą upraw okopowo-zbożowych i produkcji trzody chlewnej oraz ferm drobiu.

W zasięgu rejonu znajdują się tereny turystyczno-wypoczynkowe, co wymaga dostosowania i powiązania rozwoju produkcji rolnej z rozwojem rekreacji. Ważne ogniw powiązań turystyki z rolnictwem stanowiąc będą wsie letniskowe.

Rejon IV — obejmuje obszary o zdecydowanej przewadze trwałych użytków zielonych, a więc jest to dobra baza paszowa dla rozwoju chowu bydła.

Realizację produkcji rolnej przedstawia mapka nr 3.

Sprawą dużej wagi jest zabezpieczenie i zagospodarowanie tzw. stref żywicielskich dla większych skupisk ludzkich, szczególnie dla m. Płocka i Kutna. Tereny znajdujące się w I rejonie produkcyjnym są źródłem dostaw warzyw i mleka dla ośrodków miejskich. Celem zapewnienia większej stabilizacji dostaw warzyw i zlikwidowania sezonowości ich podaży, przewiduje się zwiększyć ich produkcję pod szkłem i folią. Zachodzi konieczność zlokalizowania w okolicach Płocka obiektu szklarniowego o pow. 12 — 36 ha.

Plan przestrzennego zagospodarowania województwa płockiego opierając się na ocenie warunków produkcyjnych użytków rolnych oraz na założonym postępie organizacyjnym i agrotechnicznym przewiduje uzyskanie w okresie perspektywicznym następujących wskaźników:

- plonów 4 zbóż — na poziomie 45 — 47q/ha,
- plonów ziemniaków — na poziomie 280 — 300 q/ha,
- obsady bydła — 85 — 90 szt./100 ha użytków rolnych,
- obsady trzody chlewnej — 190 — 200 szt./100 ha użytków rolnych.

Zakładany wzrost produkcji rolnej wymaga dalszego rozwoju i rozbudowy przemysłu rolno-spożywczego, który w chwili obecnej nie dysponuje mocą przerobową i produkcyjną. Wartość produkcji przemysłu rolno-spożywczego województwa stanowi 11% wartości produkcji przemysłowej ogółem: ten sam wskaźnik dla kraju wynosi — 20,9%.

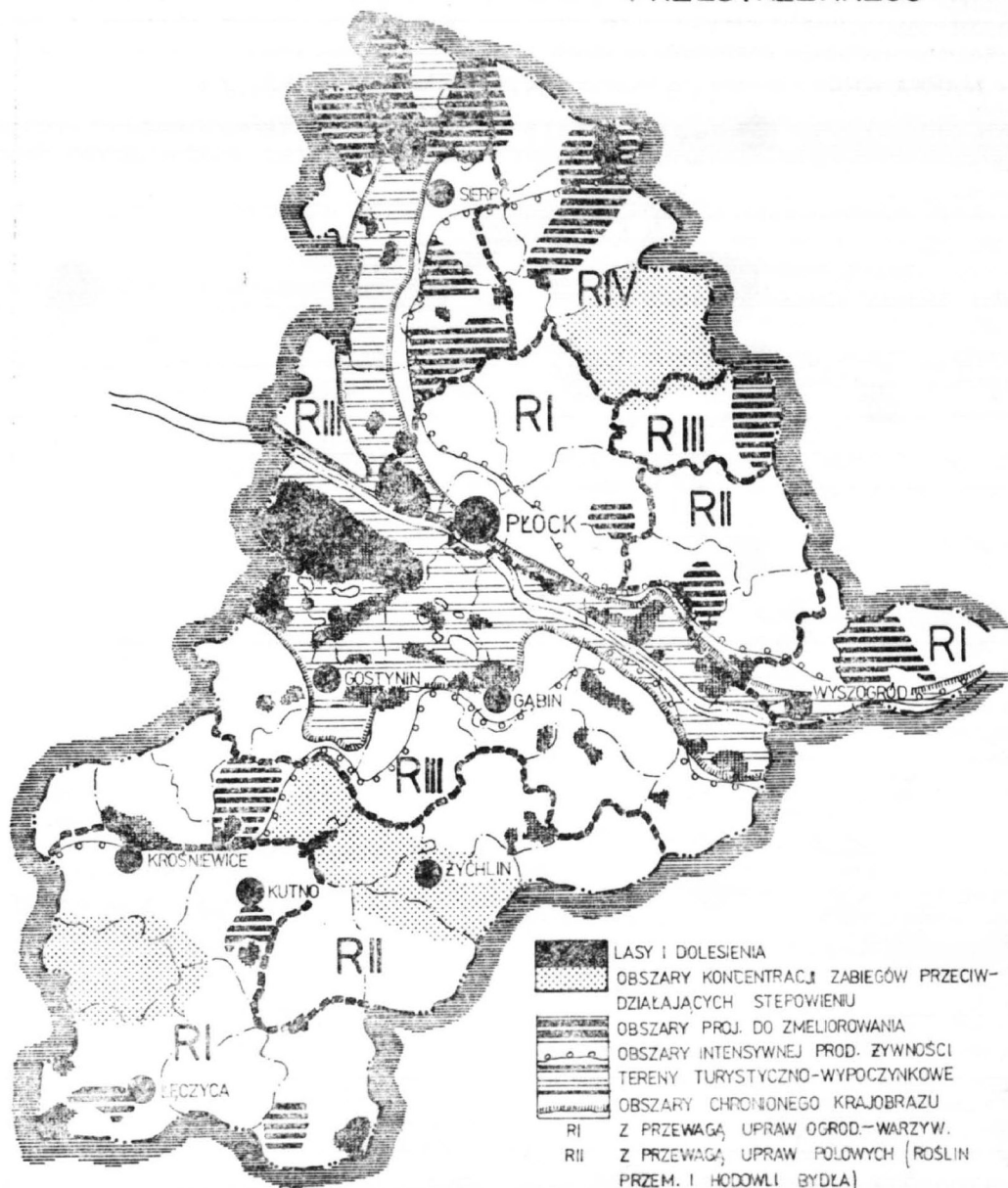
O s a d n i c t w o

Perspektywiczną koncepcję rozwoju sieci osadniczej województwa płockiego oparto na ocenie indywidualnych warunków rozwoju miast, jak: aktualny stan uzbrojenia w infrastrukturę techniczną i istniejące w tym zakresie rezerwy, zasoby siły roboczej, stopień zainwestowania w urządzenia usługowe oraz na przesłankach funkcjonalno-przestrzennych.

W okresie do 1990 r. przewiduje się wzrost urbanizacji województwa płockiego z 38,1% (1975 r.) do ok. 49,0%. Głównym miastem, które wpłynie najbardziej na wzrost liczby ludności miejskiej będzie miasto Płock.

Zakładany wzrost liczby ludności miast oraz przypisane miastom funkcje przedstawiają się następująco:

ROLNICTWO
- PLAN ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO -

- LASY I DOLESIENIA
- OBSZARY KONCENTRACJI ZABIEGÓW PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH STEPOWNIENIU
- OBSZARY PROJ. DO ZMELIOROWANIA
- OBSZARY INTENSYWNEJ PROD. ŻYWNOSCI
- TERENY TURYSTYCZNO-WYPOCZYNKOWE
- OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- RI Z PRZEWAGĄ UPRAW OGROD.-WARZYW.
- RII Z PRZEWAGĄ UPRAW POŁOWYCH (ROSLIN PRZEM. I HODOWLI BYDŁA)
- RII Z PRZEWAGĄ HODOWLI TRZODY CHLEWNEJ I UPRAW OKOPCOWO-ZBOZOWYCH
- RIV Z PRZEWAGĄ TRWAŁYCH UZYTKÓW ZIELONYCH I HODOWLĄ BYDŁA

Miasto	Funkcja	Ludność w tys. osób			
		1975	1980	1990	kie- runek

PŁOCK	Krajowy ośrodek rozwoju	87,8	109,0	130,0	250,0
KUTNO	Regionalny ośrodek rozwoju	34,0	36,4	45,0	60,0
SIERPC	Regionalny ośrodek rozwoju	14,1	14,6	16,0	25,0

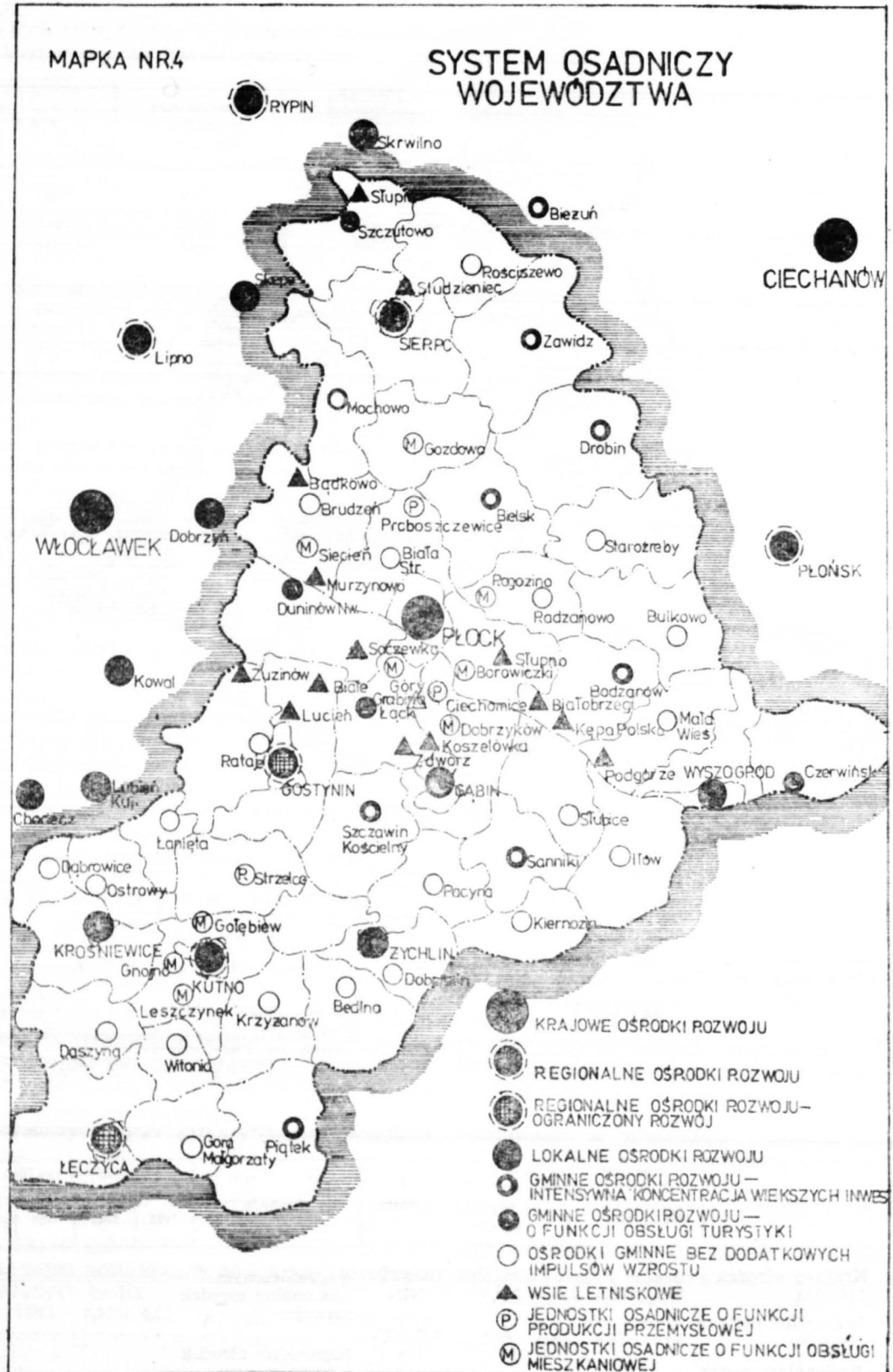
Miasto	Funkcja	Ludność w tys. osób			
		1975	1980	1990	kie- runek

GOSTYNIN	o ograniczonym Regionalny ośrodek rozwoju	13,5	14,5	18,0	30,0
ŁECZYCA	Regionalny ośrodek o ograniczonym rozwoju	14,7	15,8	18,0	25,0

Projektowany system osadniczy województwa przedstawia mapa nr 4.

PŁOCK — stanowić będzie kluczowe ogniwo struktury osadniczej i rozmieszczenia przemysłu w województwie, a zarazem ośrodek wzro-

stu o znaczeniu krajowym i wiodących funkcjach przemysłowych. Założony w perspektywie wzrost ludności Płocka do 130 tys. mieszkańców a do 250 tys. w dalszym horyzoncie czasowym, przy równoczesnych ograniczeniach

wynikających z warunków środowiska przyrodniczego (szeroka dolina Wisły z niebudowlanymi terenami na brzegu południowym oraz pas przewietrzenia Kombinatu Petrochemicznego o kierunku wschód-zachód, leżący na północ od miasta) z projektowanego układu sieci magistralnych dróg i linii kolejowych (droga ruchu szybkiego Warszawa — Płock — Włocławek — Porty oraz Centralna Magistrala Kolejowa Śląsk — Porty) przy równoczesnym wyczerpaniu się możliwości terenowych oraz braku zabezpieczenia infrastrukturalnego w dotychczasowych granicach miasta, narzuca konieczność ekspansji terytorialnej Płocka.

Istnieją dwa warianty ekspansji terytorialnej miasta w układzie pasmowym:

- na wschód i zachód od istniejącego miasta,
- tylko na wschód od istniejącego miasta.

Pierwszy z nich jest najkorzystniejszy, drugi traktowany jest jako najbardziej realny z racji braku możliwości rozwijania kierunku „zachód” (teren położony w bezpośrednim zasięgu szkodliwego oddziaływania MZRiP).

KUTNO — miasto pomocnicze miasta wojewódzkiego, regionalny ośrodek rozwoju, drugi co do wielkości ośrodek przemysłowy po m. Płocku, specjalizujący się w przemyśle elektromaszynowym, równocześnie ważny węzeł kolejowy. Miasto o funkcji usługowej dla południowego obszaru województwa.

SIERPC — regionalny ośrodek rozwoju o rozwiniętych funkcjach przemysłowych (przemysł spożywczy) i usługowych o pełnym zestawie modelowym. Miasto pomocnicze miasta wojewódzkiego dla północnego obszaru województwa.

GOSTYNIN — ośrodek regionalny o ograniczonym rozwoju z przemysem jako wiodącą funkcją rozwoju (przemysł elektromaszynowy i lekki) i usługami o niepełnym zestawie modelowym (rozwój usług i obsługa rolnictwa o zasięgu 3 gmin).

ŁĘCZYCA — ośrodek regionalny o ograniczonym rozwoju z wiodącą funkcją przemysłową (przemysł elektromaszynowy i lekki) i usługami — rozwój usług i obsługa rolnictwa o zasięgu 3 gmin.

Plan przestrzennego zagospodarowania województwa płockiego zakłada, że regionalne ośrodki rozwoju obok funkcji przypisanych im wyżej (ośrodków obsługi) spełniać będą rolę narzędnia oddziaływania na rozwój społeczno-gospodarczy województwa, a w szczególności:

- zmniejszania dojazdów do pracy ludności dwuzawodowej na drodze stworzenia warunków do osiedlenia się jej w miastach,
- stymulacji odpływu zatrudnienia w rolnictwie do zawodów pozarolniczych w miarę postępu mechanizacji i specjalizacji w rolnictwie,
- przemian struktury agrarnej w pożądanym kierunku.

GABIN, WYSZOGRÓD, ŻYCHLIN i KROŚNIEWICE — lokalne ośrodki rozwoju z funkcjami obsługi ludności o zasięgu ponadgminnym oraz w przypadku Żychlina funkcjami przemysłowymi. W lokalnych ośrodkach rozwoju nastąpi koncentracja zamierzeń inwestycyjnych a tym samym rozwój ośrodków usługowych i mieszkalnictwa dla ludności pozarolniczej.

Funkcje gminnych ośrodków rozwoju przeznaczonych do koncentracji inwestycji przypisano następującym jednostkom osadniczym: PIĄTEK, SANNIKI, BODZANÓW, BIELSK, DROBIN, ZAWIDZ, STRZELCE, SZCZAWIN KOŚC. i MOCHOWO. Jednostki te obsługiwać będą w zakresie usług ogólnych obszar większy niż gmina, natomiast obsługa rolnictwa ograniczy się do obszaru gminy.

Wsie gminne w zakresie obsługi rolnictwa wspomagać będzie 8 wsi sołeckich (Góra, Juliszew, Plecka Dąbrowa, Miszewo Murowane, Solec, Sielec, Topola Królewska, Lwówek) posiadających aktualnie dobrze zorganizowane bazy obsługi technicznej.

Ośrodkami gminnymi rozwojowymi o wyspecjalizowanej funkcji rekreacyjnej oraz turystyczno-krajoznawczej są: CZERWIŃSK, DUNINÓW, ŁĄCK i SZCZUTOWO. Staną się one miejscem koncentracji inwestycji służących obsłudze ruchu turystycznego, krajoznawczego i wypoczynkowego oraz mieszkalnictwa dla ludności usługowej.

Ponadto plan województwa wyznaczył 16 wsi sołeckich atrakcyjnie położonych i posiadających odpowiedni zakres urządzeń usługowych, jako wsie letniskowe, zdolne w perspektywie przyjąć i obsłużyć określoną wielkość ruchu turystyczno-rekreacyjnego.

Jako miejsca realizacji budownictwa mieszkaniowego ludności nierolniczej, nie związanej z obsługą rolnictwa i ludności wiejskiej, dla której głównym źródłem utrzymania jest zatrudnienie w zakładach pracy w miastach, wyznaczone zostały następujące miejscowości: w granicach Płockiego Zespołu Miejskiego — Borowiczki, Góry, Gozdowo, Dobrzyków, Proboszczewice, Rogozino i Siecień oraz w rejonie Kutna — Gołębiew Nw., Gnojno i Leszczynek. Wyżej wymienione jednostki osadnicze — przeznaczone do urbanizacji — posiadają pewne cechy mieszkaniowych osiedli robotniczych z racji ukształtowanego w nich tradycyjnie osadnictwa ludności nierolniczej, głównie w latach 1965—1975, dobre skomunikowanie z Płockiem bądź Kutnem oraz grunty o małej przydatności rolniczej.

Rozwój pozostałych ośrodków gminnych, dla których w planie województwa nie została przypisana żadna funkcja odbywać się będzie bez dodatkowych impulsów wzrostu i polegać będzie na zapewnieniu ładu przestrzennego w granicach ich aktualnego oddziaływania funkcjonalnego i administracyjnego.